

ગુજરાત

- ❖ સીમાઓ :-ઉત્તરે પાકિસ્તાન અને રાજસ્થાન, દક્ષિણમાં અરબી સમુદ્ર પશ્ચિમમાં મધ્યપ્રદેશ
- ❖ ક્ષેત્રફળ :-૧,૯૬,૦૨૪ (ચો.કિમી.)
- ❖ ભૌગોલિક સ્થાન :- 20.1 ઉ. અક્ષાંશથી 24.7ઉ.અક્ષાંશ અને 86.4 પૂ.રેખાંશથી74.4 પૂ. રેખાંશ
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- સાતમું
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૧/૫/૧૯૬૦
- ❖ રાજ્યના ઉદ્દઘાટન :- રવિશંકર મહારાજ
- ❖ હાઈકોર્ટ :- અમદાવાદ (સ્થાપના :- તા.૧/૦૫/૧૯૬૦)
- ❖ કુલ ન્યાયાધીશ સંખ્યા :- ૩૧
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- આર.સુભાષરેડ્ડી
- ❖ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર :- ડો.વરેશ સિંહ
- ❖ પાટનગર :- ગાંધીનગર
- ❖ સૌથી મોટું શહેર :- અમદાવાદ
- ❖ રાજ્યપાલ :- ઓમપ્રકાશ કોહલી

- ❖ મુખ્યમંત્રી :- શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી
- ❖ ડે.મુખ્યમંત્રી :- શ્રી નીતિનભાઈ પટેલ
- ❖ સ્પીકર :- શ્રી રમણલાલ વોરા
- ❖ વર્તમાન વિરોધ પક્ષના નેતા :- શ્રી મોહનસિંહ રાઠવા
- ❖ વર્તમાન સ્પીકર :- શ્રી રમણલાલ વોરા
- ❖ વર્તમાન ઉપાધ્યક્ષ :- શ્રી શંભુજી ઠાકોર
- ❖ વર્તમાન ભાજપા પ્રદેશ પ્રમુખ :- શ્રી જીતુભાઈ વાઘાણી
- ❖ વર્તમાન કોંગ્રેસ પ્રદેશ પ્રમુખ :- શ્રી ભરતસિંહ સોલંકી
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૨૬
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૧૮૨
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૧૧
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :- ૩૩ (સૌથી મોટો કચ્છ અને સૌથી નાનો ડાંગ)
- ❖ પંચાયતરાજ્યનીસ્થાપના :- ૧ એપ્રિલ ૧૯૬૩
- ❖ રાજ્યના પ્રથમમુખ્યમંત્રી :- ડૉ. જીવરાજમહેતા
- ❖ રાજ્યનું પ્રથમ પાટનગર :-અમદાવાદ
- ❖ ગુજરાતનાપ્રથમરાજ્યપાલ:- મહેદીનવાબ જંગ
- ❖ ગુજરાતનાપ્રથમ સ્ત્રીરાજ્યપાલ:- શારદામુખરજી
- ❖ ગુજરાતનાપ્રથમ મુખ્યમંત્રી:- ડૉ. જીવરાજમહેતા
- ❖ ગુજરાતના પ્રથમ મહિલા મુખ્યમંત્રી :- શ્રીમતી આનંદીબેન પટેલ
- ❖ ગુજરાત વિધાનસભાના પ્રથમ અધ્યક્ષ :- કલ્યાણ વી. મહેતા
- ❖ સર્વોચ્ચ અદાલતમાં સૌપ્રથમ ગુજરાતી ન્યાયમૂર્તિ :- હરીલાલ કણિયા
- ❖ મહાનગર પાલિકા :- ૬ (અમદાવાદ, રાજકોટ, ભાવનગર, સુરત, વડોદરા અને જામનગર)
- ❖ નગરપાલિકા :- ૫૭
- ❖ તાલુકાઓ:-૨૫૦
- ❖ તાલુકા પંચાયતો :- ૨૪૮
- ❖ ગામડાઓ :- ૧૮,૫૮૪
- ❖ ગ્રામપંચાયતો :- ૧૪,૦૧૭
- ❖ કુલવસ્તી :- ૬,૦૩,૮૩,૬૨૮,(૨૦૧૧નીમુજબ)
- ❖ પુરુષ-સ્ત્રીપ્રમાણ :- ૧૦૦૦: ૯૨૮ પુરુષો :- ૩,૧૪,૮૨,૨૮૨ સ્ત્રીઓ;- ૨,૨૮,૯૦,૩૪૬

- ❖ વસ્તીવૃદ્ધિનોદર :- ૧૯.૧૭%
- ❖ વસ્તીનીગીચતા:- ૩૦૮(ચો .કિમી.)
- ❖ વસ્તીનીસૌથીવધુગીચતા:- સુરતજીલ્લો (૧૩૭૬૬૨ચો .કિમી.)
- ❖ વસ્તીનીસૌથીઓછીગીચતા:- કચ્છજીલ્લો (૪૬ વ્યક્તિદર ચો .કિમી.)
- ❖ સૌથીવધુવસ્તીધરાવતાશહેર:-અમદાવાદ(55,70,585), સુરત(44,62,002) ,વડોદરા(16,66,703), રાજકોટ (12,86,995) ભાવનગર(5,29,768), જામનગર(5,29,308), જૂનાગઢ(3,20,250), અને ગાંધીનગર (2,92,752)
- ❖ સાક્ષરતાનુંપ્રમાણ :- ૭૯.૩૧% (પુરુષો :૮૭.૨૩%, સ્ત્રીઓ: ૭૦.૭૩%) (૨૦૧૧ મુજબ)
- ❖ મ્યુનિસિપલકોર્પોરેશન :- ૮ (અમદાવાદ,વડોદરા, સુરત,રાજકોટ,ભાવનગર,જામનગર,જૂનાગઢ અને ગાંધીનગર)
- ❖ મહા નગરપાલિકાઓ :- ૫૬
- ❖ નગર પાલિકા :-૧૫૯
- ❖ નગરો :- ૨૬૪
- ❖ જેલોનો સંખ્યા :- ૧૩૮
- ❖ મહાબંદરો :- ૧ (કંડલા)કુલબંદરો - ૪૦
- ❖ રાજ્ય પક્ષી- સુરખાબ (ફ્લેમિંગો)
- ❖ રાજ્ય પ્રાણી- સિંહ
- ❖ રાજ્યની મુખ્ય ભાષા :- ગુજરાતી (89.36%)
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ - આંબો
- ❖ રાજ્ય ગીત- જય જય ગરવી ગુજરાત.....(નર્મદ)
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય - ગરબા
- ❖ રાજ્યનું ફૂલ - જાસૂદ
- ❖ રાજ્યની રમત :- ક્રિકેટ,કબડ્ડી
- ❖ દરિયા કિનારો :- ૧૬૦૦ કિ.મી.
- ❖ અખાતો:- બે (કચ્છનો અખાત અને ખંભાતનો અખાત)
- ❖ ગુજરાતની સૌથી મોટી નદી-નર્મદાનદી
- ❖ ગુજરાતની સૌથી લાંબી નદી-સાબરમતી
- ❖ ગુજરાતનો સૌથી ઊંચામાંઉંચો પર્વતછે- ગિરનાર (જૂનાગઢ)
- ❖ ગુજરાતની ડેરીઓ - દૂધસરીતા(ભાવનગર), સાબર ડેરી (હિંમતનગર સ્થાપક:-), સૂમુલ ડેરી (સુરત), મધર ડેરી(ગાંધીનગર), અમૂલ ડેરી (આણંદ-૧૯૪૬માં), દૂધસાગર ડેરી (મહેસાણા),આબાદ ડેરી,ઉત્તમ ડેરી (અમદાવાદ),પંચામૃત ડેરી(ગોધરા), સૂરસાગરડેરી (સુરેન્દ્રનગર), દૂધધારાડેરી (ભરૂચ), વસુંધરા ડેરી(વલસાડ),સોરઠ ડેરી(જુનાગઢ),

સરહદડેરી(કચ્છ),ગોપાળ ડેરી(રાજકોટ), અમર ડેરી,ચલાલાડેરી (અમરેલી), બનાસ ડેરી (બનાસકાંઠા)

- ❖ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો - ૪ (ગીર-જૂનાગઢ,વાંસદા(નવસારી),કાળીયાર (વેળાવળ) અને દરિયાઈ (જામનગર)
- ❖ અભયારણ્યો :- ૨૨
- ❖ બંદરો :- ૪૧ (મોટા-૧૧,૨૯ મધ્યમ અને ૨૦ નાના)
- ❖ ગુજરાતરાજ્યભારતનો ૧૬૦૦કિમીનોસૌથીલાંબોદરિયાકિનારોધરાવેછે.
- ❖ રણ વિસ્તાર :- ૨૭,૨૦૦ કિ.મી.
- ❖ જલ પ્લાવિત વિસ્તાર :- ૩૪,૭૫૦ ચો.કિ.મી.
- ❖ ભારતીય રેલવેના પશ્ચિમ રેલ્વેઝોનમાં ગુજરાતનો સમાવેશ થાયછે.રેલ્વેમાર્ગ :- ૫,૩૨૮ કિમી (૩,૧૯૩ કિમી બ્રોડગેજ,૧,૩૬૪ કિમી મીટરગેજઅને ૭૭૧ કિમીનેરોગેજ)
- ❖ વીજક્ષમતા :- ૧૩૨૫૮મેગાવોટ
- ❖ જંગલો :- ૧૯,૧૬,૦૯૯ (ચોકિમી) (રાજ્યનાકુલવિસ્તારના ૯.૭૭%)
- ❖ પાકારસ્તાઓની લંબાઈ :- ૭૧,૫૦૭કિમી
- ❖ વાડીઓનો જીલ્લો- વલસાડ
- ❖ સૌથી મોટો જિલ્લો (વિસ્તાર) - કચ્છ, (૪૫,૬૫૨ચો.કિમી)
- ❖ સૌથી મોટોજિલ્લો (વસ્તી) - અમદાવાદ, (૫૮,૦૮,૩૭૮)(૨૦૧૧)
- ❖ સૌથી નાનો જિલ્લો (વસ્તી) - ડાંગ (૨,૨૬,૭૬૯) (૨૦૧૧)
- ❖ સૌથી મોટોપુલ - ગોલ્ડન બ્રિજ (ભરૂચ પાસે નર્મદા નદી પર), લંબાઈ: ૧૪૩૦મીટર
- ❖ સૌથી મોટોમહેલ - લક્ષ્મી વિલાસ પેલેસ, વડોદરા
- ❖ સૌથી મોટી ઔદ્યોગિકસંસ્થા - રિલાયન્સ
- ❖ સૌથી વધુ ઠંડી - નલીયા (કચ્છ)
- ❖ સૌથી વધુ ગરમી - ભુજ,દાહોદ અને ડીસા
- ❖ સૌથી મોટીડેરી - અમૂલ ડેરી, આણંદ
- ❖ સૌથી મોટીનદી - નર્મદા,(૯૮૯૪ચો.કિ.મી.)
- ❖ સૌથી મોટી લાંબીનદી - સાબરમતી(૩૨૦કિ.મી).
- ❖ સૌથી મોટી યુનિવર્સિટી - ગુજરાત યુનિવર્સિટી. (૧૯૪૯)
- ❖ સૌથી મોટી સિંચાઈયોજના - સરદાર સરોવર બંધ (સરદારસરોવરડેમ)
- ❖ સૌથી મોટું બંદર - કંડલા બંદર (કચ્છ જિલ્લો)
- ❖ સૌથી મોટી હોસ્પિટલ - સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ
- ❖ સૌથી મોટું શહેર - અમદાવાદ
- ❖ સૌથી મોટી યુનિવર્સિટી :- ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- ❖ સૌથી મોટું રેલવેસ્ટેશન -અમદાવાદ

- ❖ સૌથી મોટું પક્ષી ગૃહ :- ઇન્દોડા પાર્ક
- ❖ સૌથી મોટું પ્લેનેટોરિમ :- વડોદરા
- ❖ સૌથી મોટું ગીતામંદિર :- અમદાવાદ
- ❖ સૌથી મોટું સરોવર - નળ સરોવર (૧૮૬ ચો .કિમિ)(કચ્છ જિલ્લો)
- ❖ સૌથી મોટું સંગ્રહસ્થાન - બરોડા મ્યુઝિયમ એન્ડ પિકચર ગેલેરી
- ❖ સૌથી મોટું પુસ્તકાલય - સેન્ટ્રલલાઇબ્રેરી, વડોદરા
- ❖ સૌથી મોટો દરિયાકિનારો - જામનગર, ૩૫૪ કિ.મી.
- ❖ સૌથી મોટું ઊંચુપર્વતશિખર - ગોરખનાથ (દત્તાત્રેય)--ગિરનાર, ઊંચાઈ ૧,૧૭૨ મીટર
- ❖ સૌથી મોટું કૃત્રિમ સરોવર- સરદાર સરોવર
- ❖ સૌથી વધુ ઇસબગુલ ઉત્પાદન કરતો જિલ્લો- મહેસાણા
- ❖ સૌથી મોટું થર્મલ પાવર સ્ટેશન- ધુવારણ
- ❖ વિશ્વની સૌથી મોટી ફ્લેમિંગો વસાહત- કચ્છ
- ❖ એશીયાનું સૌથી મોટું ઓપન થિયેટર- ડ્રાઈવ-ઇન-સિનેમા, અમદાવાદ
- ❖ સૌથી મોટું શીપબેન્કીંગ યાર્ડ- અલંગ , ભાવનગર
- ❖ સૌથી નાનો જિલ્લો- ગાંધીનગર
- ❖ સૌપ્રથમ તેલ ક્ષેત્ર : -લૂણેજ
- ❖ સૌથી મોટું ખનિજક્ષેત્ર :-અંકલેશ્વર
- ❖ સૌથી મોટો વિસ્તારની દ્રષ્ટીએ તાલુકો- ઉના
- ❖ સૌથી મોટો સામુહિક બાયોગેસ પ્લાન્ટ- મેથાણ
- ❖ સૌથી વધુ કેરીનું ઉત્પાદન કરતો જિલ્લો-વલસાડ
- ❖ સૌથી વધુ ડુંગળી ઉત્પાદન - મહુવા
- ❖ સૌથી મોટું વનસ્પતિ ઉદ્યાન :- વઘઈ
- ❖ સૌથી મોટું ગીતામંદિર- અમદાવાદ
- ❖ સૌથી પહેલા સૂર્યોદય દાહોદ જિલ્લામાં થાય છે.
- ❖ સૌથી છેલ્લે સૂર્યાસ્ત -કચ્છ જિલ્લામાં થાય છે.
- ❖ સૌથી વધુ વરસાદ વિસ્તાર ધરાવતો જિલ્લો- વલસાડ અને ડાંગ
- ❖ સૌથી વધુ વન વિસ્તાર ધરાવતો જિલ્લો-ડાંગ
- ❖ સૌથી નાનું અભ્યારણ-પાણીયા
- ❖ સૌથી વધુ નદીઓ ધરાવતો જિલ્લો- કચ્છ
- ❖ સૌથી વધુ મંદિરોવાળું શહેર- પાલીતાણા,(૮૬૩જૈનદેરાસરો)
- ❖ સૌથી મોટો પ્રકાશન સંસ્થા - નવનીત પ્રકાશન
- ❖ સૌથી મોટું ખાતર કારખાનું - ગુજરાત નર્મદાવેલી ફર્ટિલાઇઝર કંપની લિ. ,ગામ:યાવજ, પો. નર્મદાનગર, ભરૂચ જિલ્લો

- ❖ સૌથી મોટું ખેતઉત્પાદન બજાર: - ઊંઝા, મહેસાણા જિલ્લો
- ❖ સૌથી વધુ લઘુઉદ્યોગ એકમ ધરાવતો જિલ્લો- અમદાવાદ
- ❖ સૌરઊર્જા નો સૌથી મોટો સોલાર પાર્ક- ચારકા (૨૦૧૨)
- ❖ સૌથી વધુ દૂધાળા પશુઓ ધરાવતો જિલ્લો- આણંદ
- ❖ સૌથી મોટી સિંચાઈ યોજના- સરદાર સરોવર યોજના
- ❖ સૌથી વધુ લાંબો દરિયાઈ કિનારો ધરાવતો જિલ્લો- જામનગર
- ❖ વિશ્વની સૌથી મોટી રીફાઈનરી - જામનગર
- ❖ સૌથી મોટું થર્મલ પાવર સ્ટેશન :- ધુવારણ
- ❖ સૌથી મોટું ઊંચું શિખર :- ગોરખનાથ (૩૬૬૬ ફૂટ)
- ❖ સૌથી મોટો પશુઓના મેળો- વૌઠા (અમદાવાદ જિલ્લો)
- ❖ ગુજરાતનો સૌથી મોટો મરીનપાર્ક પોરબંદરમાં આવેલો છે.
- ❖ સૌપ્રથમ રંગીન ચલચિત્ર :- લીલુડી ધરતી
- ❖ ગુજરાતનું સૌપ્રથમ ટી.વી. સ્ટેશન પીજ હતું.
- ❖ સાક્ષર નગરી - નડીયાદ
- ❖ હવાઈમથક :-અમદાવાદ (સરદાર પટેલ આંતર્રાષ્ટ્રીય હવાઈમથક), વડોદરા, ભાવનગર, ભુજ, સુરત, જામનગર, કંડલા, કેશોદ, પોરબંદર અને રાજકોટ
- ❖ યુનિવર્સિટીઓ:- ૫૬ (ડો.આંબેડકરઓપનયુનિવર્સિટી,અમદાવાદ)
- ❖ સોડાએશ ઉત્પાદન (૧૪%)મીઠાઉત્પાદન (૭૮%)હીરાઉદ્યોગ(૮૦ %) પ્લાસ્ટિકઉદ્યોગ (૬૫%), ઉત્પાદનો (૬૨%),ખનીજતેલ (૫૩%),રસાયણઉદ્યોગ (૫૧%),દવાઉદ્યોગ (૩૫%) ,કાપડઉદ્યોગ (૩૧%)
- ❖ કપાસઉદ્યોગ (૩૧%) સાથેસમગ્રદેશમાંનોંધપાત્ર છે .
- ❖ ખેતી વિસ્તાર :- ૧,૦૫,૬૪,૦૦૦ હેક્ટર
- ❖ પેટાઆરોગ્યકેન્દ્રો :- ૭૨૭૪
- ❖ સિવિલહોસ્પિટલ:- ૫૬
- ❖ તેલના કૂવા :- ૨૦૦
- ❖ ગરીબીરેખાહેઠળનાપરિવારો :- ૬.૫૫લાખ
- ❖ રાજ્યની સરકારી મેડીકલ કોલેજ :- અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, ભાવનગર,જામનગર, સુરેન્દ્રનગર
- ❖ રાજ્યની યુનિવર્સિટીઓ :-
 - ગુજરાત યુનિવર્સિટી,અમદાવાદ
 - ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ (૧૯૨૦)
 - ઉત્તર ગુજરાત હેમચંદ્રાચાર્ય યુનિવર્સિટી,પાટણ

- મહારાજા સયાજીરાવ ગાયકવાડ યુનિવર્સિટી,વડોદરા
- ભાવનગર યુનિવર્સિટી, ભાવનગર(૧૯૭૮)
- ગણપત યુનિવર્સિટી,મહેસાણા (૨૦૦૫)
- કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય , ગાંધીનગર (૨૦૦૯)
- ડો.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ (૧૯૯૭)
- નિરમા યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી (૧૯૯૮)
- ધીરુભાઈ અંબાણી ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ,ગાંધીનગર (૨૦૦૧)
- પારુલ યુનિવર્સિટી,વડોદરા (૨૦૧૫)
- પંડિત દીનદયાલ પેટ્રોલીયમ યુનિવર્સિટી,ગાંધીનગર(૨૦૦૭)
- ચરોતર યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી ,યાંગા (૨૦૦૭)
- રાઈ યુનિવર્સિટી,અમદાવાદ
- આર કે યુનિવર્સિટી,રાજકોટ (૨૦૦૫)
- સેન્દ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત, ગાંધીનગર (૨૦૦૫)
- ધર્મસિંહ દેસાઈ યુનિવર્સિટી,નડીયાદ
- ઇન્ડુસ યુનિવર્સિટી,અમદાવાદ (૨૦૦૬)
- સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી,વલ્લભવિદ્યાનગર
- વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી,રાજકોટ
- દાંતીવાડા કૃષિ યુનિવર્સિટી,દાંતીવાડા (૧૯૭૩) (ગુજરાતની પ્રથમ કૃષિ યુનિ.)

- ❖ મુખ્ય પાક :- ઘઉં, બાજરી, મકાઈ, મગફળી, કપાસ,ચોખા,કઠોળ,ઇસબગુલ
- ❖ જમીન :- કાળી અને રેતાળ જમીન
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :- હીરા ઉદ્યોગ,સુતરાઉ કાપડ,ઈજનેરી,રસાયણો,વીજળી અને સિમેન્ટ
- ❖ બંદર :-કંડલા, ઓખા, મુન્દ્રા, નવલખી,મગદલ્લા,દહેજ,પીપાવાવ, વેરાવળ, ભાવનગર, ઘોઘા
- ❖ ખનીજ :- મીઠું, ચૂનાના પથ્થર,મેંગેનીઝ,બોક્સાઈટ, કેલ્સાઈટ ચિનાઈમાટી, ડોલોમાઈટ, ફેલ્સ્પાર
 - બોક્સાઈટ (ખેડા,જામનગર અને કચ્છ)
 - મેંગેનીઝ (વડોદરા અને પંચમહાલ જીલ્લો)
 - અકીક (ખંભાત)
 - ચિનાઈ માટી (થાન, મોરબી)
 - આરસપહાણ (અંબાજી)

- ખનીજતેલ(બોમ્બે હાઈ, ગાંધાર)
- તાંબુ (અંબાજી)
- ફ્લોરસ્પાર (આંબાડુંગર -એશિયાની સૌથી મોટી ખાણ)
- લિગ્નાઈટ કોલસો (પાન્થો,કચ્છ)
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- સાબરમતી, સરસ્વતી,નર્મદા, મહી,બનાસ, પૂર્ણા, ગોમતી વિશ્વામિત્રી,તાપી, વાત્રક
- ❖ પર્વતો :- ગિરનાર,ચોટીલા,પાવાગઢ,આરાસુર,ધીણોધર, બરડો અને શેત્રુજી
- ❖ ગિરિમથક:- સાપુતારા
- ❖ પરિયોજનાઓ :- ઉકાઈ યોજના, કડાણા યોજના, કાકરાપાર યોજના, નર્મદા યોજના,
 - * જમનાલાલ બજાજ પરિયોજના (મહીનદી)
 - * ઉકાઈ પરિયોજના (તાપી નદી)
 - * સાબરમતી પરિયોજના (સાબરમતી)
 - * સરદાર સરોવર પરિયોજના (નર્મદા)
 - * કડાણા યોજના
- ❖ જળાશય ડેમ :- સરદાર સરોવર યોજના (કુત્રિમ સરોવર)
- ❖ વિદ્યુત મથકો :- કાકરાપાર વિદ્યુત યોજના,
- ❖ કારખાના :-
 - * અતુલનું રંગ રસાયણ કારખાનું (વલસાડ)
 - * જનરલ મોટર્સનું કારખાનું (હાલોલ)
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- અંબાજી, અક્ષરધામ મંદિર(ગાંધીનગર),શામળાજી મંદિર, સોમનાથ મંદિર, સૂર્યમંદિર (મોઢેરા),અમદાવાદ, પોરબંદર, ગિરનાર, જુનાગઢ,પાટણ, વડોદરા, રાજકોટ, ડાકોર,ભાવનગર,
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
 - જનની સુરક્ષા યોજના
 - મુખ્યમંત્રી અમૃતમ યોજના
 - માતા યશોદા પુરસ્કાર યોજના
 - મુખ્યમંત્રી સ્વાવલંબન યોજના
 - મિશન મંગલ યોજના
 - મહિલા સમૃદ્ધિ યોજના
 - વિદ્યાલક્ષ્મી બોન્ડ યોજના

- શ્રવણતીર્થ યોજના
- સરસ્વતી સાધના યોજના

❖ વિશેષ માહિતી :-

- ગુજરાત દેશની પશ્ચિમ દિશામાં આવેલું છે.
- ગંધાર દેશનું સૌથી મોટો કુદરતી વાયુનો જથ્થો છે.
- એશિયામાં સૌથી સિંહોની વસ્તી ગુજરાતના ગીરના જંગલોમાં છે.
- સોમનાથમંદિર બાર જ્યોતિર્લિંગ પૈકીનું એક છે. મહમુદ ગઝનવીએ ૧૭ વખત એના પર આક્રમણ કર્યું હતું.
- રિલાયન્સઈનડસ્ટ્રીઝનામાલિકીનીજામનગરમાં રિફાઈનરીએવિશ્વનીસૌથીમોટીરિફાઈનરીછે.
- ૧૬ એપ્રિલ ૧૯૪૯ના રોજ ગુજરાતમાં વિધિવત આકાશવાણીનો પ્રારંભ થયો હતો.
- ગુજરાતમાં નૈઋત્યકોણીય મોસમી પવનો વરસાદ આપે છે.
- ગુજરાતમાં પ્રથમ રેડીયો સ્ટેશનની શરૂઆત ૧૯૩૪માં વડોદરા ખાતે શરૂ થઈ હતી.
- વિશ્વમાં સર્વપ્રથમ ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના ગાંધીનગરમાં થઈ હતી.
- ગુજરાતમાં સૌપ્રથમ ટપાલ સેવા ઈ.સ.૧૮૩૮માં અમદાવાદ ખાતે શરૂ થઈ હતી.
- ગુજરાતીમાં અસ્મિતા શબ્દનો સૌપ્રથમ પ્રયોગ કનૈયાલાલ મુન્શીએ કર્યો હતો.
- ગુજરાતી ભાષા માટે સૌપ્રથમ ‘ ગુર્જર ભાષા’ શબ્દપ્રયોગ કરનાર ભાલણ હતા.
- શ્રીકૃષ્ણ જુનાગઢ જીલ્લાના ભાલકાતીર્થ અવસાન પામ્યા હતા.
- ગુજરાતમાં શાળાઓમાં મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના માધવસિંહ સોલંકીએ શરૂ કરી હતી.
- ગુજરાતમાં કર્કવૃત્ત ચાર જીલ્લામાંથી પસાર થાય છે.
- ગુજરાતમાં ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજીની નીતિ કેશુભાઈ પટેલે જાહેર કરી હતી.
- ગુજરાતનો દાહોદ જીલ્લો મધ્યપ્રદેશ અને રાજસ્થાન રાજ્યોની સહિયારી જમીન સરહદ ધરાવે છે.
- ગુજરાતમાં સૌથી વધુ ડાંગરનું વાવેતર વલસાડ જીલ્લામાં થાય છે.
- ગુજરાતમાં પંચાયતીરાજના પ્રણેતા શ્રી બળવંતરાય મહેતા હતા.
- ગુજરાતના જલારામ મંદિર, વીરપુરમાં દાન-ધર્માદા સ્વીકારતો નથી.
- ગુજરાતમાં ડુંગળીનો સૌથી વધારે પાક ભાવનગર જીલ્લામાં થાય છે.
- ગુજરાતમાં સૌપ્રથમ કોલેજની સ્થાપના ગુજરાત કોલેજ,અમદાવાદ ખાતે ઈ.સ. ૧૮૮૭માં થઈ હતી.

- ગુજરાતનું સુરત શહેર મક્કાનું પ્રવેશદ્વાર તરીકે ગણાતું હતું.
- ગુજરાત રાજ્યનો મધ્ય ગુજરાત પ્રદેશ ' ગુજરાતના બગીચા' તરીકે ઓળખાય છે.
- ગુજરાતમાં નલિયા વિસ્તારમાં શિયાળા દરમિયાન સૌથી ઓછું તાપમાન નોંધાય છે.
-

gnanbhandar.com